

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

VII. De obedientia, quam in rebus spiritualibus nos præferre oportet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

Adith. 8. 9.

secus gloriari, quam militibus suis centurio Evangelicus, de quibus ait, *Habeo sub me milites, & dico huic vade. & vadit. & alio veni & venit, & seruo meo fac hoc & facit.*

In consuetu. monast. c. 22. & 28. Religiosus similes sit instrumentis artificis.

Aliam rei huic declarandæ similitudinē, eamque elegantē adfert S. Basilus Sicut, inquit, faber murarius, aut alius quicumq; artifex, artis suæ instrumentis prohibitu, ac quomodoocunque voluerit utitur, & vt nullum vnquam exiit instrumentum, quod non admodum facile & ductibiliter artificii suo obediret, quo se prout vellet vteretur: Ita Religiosus vtile in religione esse instrumentum satagat, vt eo superior prout ad ædificium spirituale expedire iudicauerit vteatur nec vllatenus obistere vel impedire id, quod de se præpositus facere ac statuere voluerit. Præterea, sicut instrumentum delectum non facit earum rerum in quib. seruire, & operam suā præstare velit: ita nec Religiosus facere debet se artificis, id est superioris iudicio & arbitrio se totū committere. Et paulo inferius hanc ipsam per similitudinem prosequens, addit, sicut instrumentum absente artifice minime mouetur, eo quod nullum à se ipso motum habeat, sed cum tantum quē operarius illi dat: sic nullum sine superioris præscripto & decreto Religiosus motum facere, nullum negotium suscipere, nullum ne in minimis ac minutissimis quidem rebus, ac ne ad punctū quidē temporis sui ipsius Dominum vindicare: sed semper & omnib. in rebus à superiore moneri ac gubernari debet. Hæc est forma & exemplar obedientiæ eius, quæ in Religione habere nos oportet.

P. Antonius Strabus. dicit in istam sententiam si mandata superioris rationem reddat.

Grauem in societate nostra patre, quiq; multo in ea tempore superiore egerat, dixisse memini, quind. cim ipsis se in ea annis vixisse, nec putasse: aliq̄ vllius rei à superiori iniunctæ subito dari rationem oportere: imo iniuriā non paruum se subito facere credebat, si quando mandati iussus sui ei r. om̄ reddebat. Omnes namq; tanta tunc cum simplicitate & sui resignatione predebant, nullus vt super reb. à superiori iniunctis inqueret, aut eas excuteret: sed cognito, eas ab illo præceptas esse, suum illico

iudiciū subiiciebāt, inferentes. Ergo bonæ sunt, Ergo id maxime expedit: Ergo superior nouerit, cur eas imperet. Hanc nostrum est, sinceritatē à maiorib. acceptā ad posteros perpetuando traducere: in quo seniores & antiquiores iuniorib. præminere, & exemplo præluere debent, non autem cogitare quod annis superent, ideo si bi plus facultatis esse ad superiorum iussa imperiaque excutienda & diducanda.

B. P. Ignatius cum societatis IESV præpositum generalem ageret, sapius legimus dixisse, se, si Pontifex Rom iniungeret, vt in portu Ostiensi, qui haud procul Roma distat, primum quod reperiret nauigium conscenderet & sine malo, sine gubernaculo, sine velo, sine remis, sine vllis ad nauigandum necessariis instrumentis, ac commentu mari se committeret, haud illubenter obsecururum, & iussu non modo magnam cum animæ pace, verum etiam gaudio & voluptate facturum. Quibus auditis cum vir quidam primarius admiraretur ac diceret, Equænam hæc discretio & prudentia foret? Respondit vir humilis, prudentia Domine non tam requiritur in eo qui iussa exequitur, & parat, quam in eo qui huiusmodi quid iubet ac præcipit.

CAPVT VII.

De obedientia, quam in rebus spiritualibus nos præferre oportet.

Non solum in iis quæ carni & sanguini conformia videntur, verum & illi quæ ei repugnant, & ex se admodum spiritualia & sancta sunt, iudicium & opinionem nostram subicere ac resignare debemus. Nemo fas sibi esse putet in id genus rebus, à superioris iudicio voluntateq; desciscere cum in illis hanc iudicii obedientia, longe magis requiratur. Hæc quoniā res spirituales ita eminentes, & aliæ sunt, hinc erit in iis maius, nisi ducturæ aliq̄ certum sequamur, lapsus periculū & Ecceina damnosior. Vtque eo autem hocce verum est, vt teste Cassiano nullo menachum vitio sapius

d. seruib. cetera vicia exemplis sanctorum capienda.

Lib. 5. c. 4. vita S. Ignatii mira obtemperatio de promptitudo.

Prudentia est potius imperari, quam iussa exequi.

Iudicium obedientia in rebus spiritualibus sequens maxime necessaria. Collet. 2. Abbati Moysi 6. 11.

ac magis, in perditionis præcipitium deturberet, quã dum illi persuadet, vt despectis maiorũ seniorumq; consiliis proprio iudicio, resolutione ac scientia nitatur. Qui, vt & Climarus nõ pauca adferunt exempla Monachorũ, qui cũ in reb. spiritus admodũ prouecti essent, orationiq; deuotissimi, & iã annos plurimos haberent, q̃ proprio iudicio nimio opere fiderent, & iuxta illud dirigere seipsi ac concludere vellẽt, à Diabolo turpiter decepti & illusi sunt. Vnũ quidem induxit, vt propriũ filium, qui in eodem cum fratre cœnobio vivebat, immolare statueret, secundum Abrahamũ illum futurum persuadẽs, qui èt re ipsa id esset executus, nisi puer cultũ exacui, & fanes vel se vincendum parari videns rẽ subodoratus effugisset. Alteri auctor fuit, vt se derupe præcipitẽ daret, persuadens illum hoc pacto Martyrẽ fore, itaq; mox rectã cœlos ingressurũ. Heron Monachus, vt scribit Cassianus, tantus sollicitudinis & ieiunii obferuator erat, vt èt in solemnitate paschali, cũ ceteri Monachi in Ecclesiã conuenientes aliquã recreationẽ capiebant, & paulo plus solito comederent, sua is cella egredi, ac solempne suũ ieiunium, herbis saltẽ quibusdã in obsoniũ abditis, violare nollet. Sed ordinaria eius refectio solus panis erat & aqua, & quidẽ quã paucissime sumpta. Vnde paulatim suppullulare quãdã cœpit in eo superbia, ac tanta de proprio iudicio præfidentia, vt, iam ei persuaderet dæmon, ad tantum cum sanctimoniã peruenisse, nullum vt ei in hac vita periculum esset metuendum, & licet in pureũ quempiam se deturbaret, nullum inde damnum pateretur, sed Angeli manibus suppositis à ruina cum & malo omni protegerent. Vnde nocte quadam re in profundissimum, virtutis suæ & ingentium meritorum, periculum facturus, præcipitem dedit; sed ita grauitè hic se la sit, vt triduo post animam exhalarit. Accurreunt ilico, clamore exciti monachi, & semianimem è put. o heronem magno cum labore eduxerunt. Qui licet ad oculum videret, quod esset à lapsu damnũ passus,

Rodriguez exercitat. part. 3.

omnesq; ei vt resipisceret, persuadere satagerent, nunquam tamen inclusi potuit, vt crederet diabolicam hanc illusionem fuisse, itaq; infelix peruicacem animam efflauit. Vt hinc colligamus, quam periculosum sit ac damnolũ, proprio hominem iudicio fidere, nec ei cui debet se subicere ac credere: etsi alioquin multos in Religione annos egerit, & in spiritu sit exercitissimus. Vnde scite sanctus quidam vir, & non sine ratione elixit, cum qui sibi ipsi credit, dæmone à quo tentetur, opus nõ habere, propterea quod ipse sibi Diabolus & tentator sit. Docet Chrysostomus, cum qui proprio iudicio confidit, esto magnos in rebus spiritus profectus fecerit, in maiori errandi labendiq; periculo versari, quam nuperrimum tironem, qui se ab alio conuoci gubernariq; sinit. Primum assimilem esse ait nauatã, qui propriã fidens industria ac peritiã in coarctata quadam naui sine remis ac velis mari procello se committeret: secundum vero ei qui in nautica re minime versatus, peritissimo cuidam nauclero se crederet, qui in naui instructissima se transiiceret.

Nemo ergo se decipiat, fas sibi esse existimans, in rebus spiritualibus, puta ieiuniis, orationibus & mortificationibus, à superioris præscripto deuiare, ac proprium iudicium & opinionẽ sequi. Nam vt bene notat Cassianus, vnum & idem inobedienciã genus est, superioris mandatũ tam desiderio laborandiq; desiderio pigritandi otandiq; transgredi. Et S. Basilus ait, Hoc apud te constanter teneto, vt nihil omnino quidquã prater superioris sententiam facias: quia non iam tuus sed religionis: hinc quidquid eo inscienter facis id nasci furtum & sacrilegium est: quia versatur circa rem Deo dedicatã & consecratã, Tibique exitium non autem utilitatem aliquam apportat, esto tu vt bonum iudices Et bonam rei huius dat rationem: Nam, inquit, si bonum est, quid ita clam sit, ac non in aperto? Non minus sane bonum & utilitatẽ tuam quærit superior, quã tu ipse. Id illi declara, & ad hoc tibi facultatẽ da-

X

bit,

Sibi credẽs
sibi dæmon
& tentator
est.

Homil. 7.
sup epist. ad
Corinth.
Tiro Duci
se sinens Ve-
terano quã
rumuis in
spu progres-
so, sed sibi
præsidente,
securior
est.

Collat. 4.
Abbat.

Dan. c. 20.

Serm. seu
exhort. ad
vitam mo-
gionis: hinc
quidquid eo
inscienter
facis id nasci
furtum &
sacrilegium
est: quia
versatur
circa rem
Deo dedica-
tã & consec-
ratã, Tibique
exitium non
autem utili-
tatem ali-
quam appor-
tat, esto tu
vt bonum
iudices Et
bonam rei
huius dat
rationem: Nam,
inquit, si
bonum est,
quid ita
clam sit, ac
non in ap-
erto? Non
minus sane
bonum &
utilitatẽ
tuam quæ-
rit superior,
quã tu ipse.

bit, itaq; id cū benedictione, & non sine magna utilitate tua facies. Taliter autē id facere noli, vt nō modo nō prosit verum ēt tibi obſit. Vide ne dicatur tibi illud Iſaia; Ne offeratis vitro ſacrificiū fruſtra, cur in caſum te fatigare & cruciare cupis?

Iſa. 1. 13.

Lib. 35. moral. c. 53. de ordin. vita & morū inſtit. c. 1. Iniuſta ſuperioris mā data nequaquam ca- peſanda.

Vt ſubdito- rum obediā explorent superiores nōnunquā bona prohibent. Serm. de inſtitut. Monach. & ſerm. 1. exercit. ad pietatem. Signū perfecta obediētia omittit, ſi superiorum ca iubeat.

Quare bene S. Gregorius & Bernardus aiunt, etſi id quod malum eſt nunquā iubendum ſit, & in mandato peccaminoso manifeſtū ſit, ſubditum non debere obedire; quod tamen bonum fieri ſuperior prohibeat, ipſum minime faciendum eſt. Arbor paradisi ex qua Deus primos noſtros parentes comedere inſubuit, mala non erat ſed bona: vt tamen per obediētiā hanc plus promereri, ſuamq; hoc patēto ſubiectionē, & cultum obſequiumq; quod Deo ſuo debebant, teſtari poſſent, eam Deus illis voluit interdiceret, ac inhibere ne de fructu illius gularēt, quem licite ſancteq; alioquin credere poſſent, in diuino mandato id fieri prohibitu eſſet. Eodē modo & ſuperiores interdum prohibēt ea, quę ex ſe ſunt bona, vel quod ita fieri ſubdito tunc quidē expediat, vel ad eius virtutē & obediētiā explorandā. Addit hiſ Baſilius rem notatū digniſſimā, aitq; veram & perfectā ſubditi obediētiā, nō tam colligi ex eo quod à malo caueat, quam in nō faciēdo id quod ex ſe bonū ac ſanctū eſt, ſi quando id omitti ſuperior iuber. Cuius rei ratio eſt, quod malum etiam ſi à ſuperiore fieri non inhibitu eſſet, ei relinquendū erat, eo quod malū ſit: At quod ex ſe bonum ac ſanctū eſt, ideo ſolum facere omittit, quod ita ſuperior mandet. Atq; inde eſt, quod ſic obediētiā virtus magis eluceat: hæc. n. niſi impediret, nulla eius omittendi ratio videtur. Ex aduerſum vero, quando quis ſe in rebus ſpiritualibus, quęq; ex ſe bonę & ſanctę erant, plane non reſignat ac credit, ſuā propriam voluntatē, & duritiē cordis magis oſtendit: aliis. n. rebus quędam in eſt delectatio & ſenſualitas qua illectus homo ſilentiu, modēſtiā temperantiā, aliaq; id genus ſuperiorū decreta tranſgreditur: At nulla in hiſ, quę carni & ſenſualitati repugnant, alia includi tu

delectatio, quam quod propriam quis in hiſ voluntatem faciat, ac priuatum iudiciū ſequatur, vnde hoc aliud nihil eſt, quā mera inobediētia, & pernicax pertinacia. Inde ſit, vt in eo quo Deo magis placere, & quoddam ſupererogationis & perfectionis opus quis ſe facere exiſtimat, magis tum Deo, tum ſuperioribus diſpliceat. Liberet te Deus ab equo durioris ac refractorio: quia ſicut hic frenū nō ſentit, nec ei obſequitur; ita fertur quocumq; fert imperus: hinc te cū minus cogitabis, muro ſcabraſo allidet, vel in præcipitium ſe tecum deturbabit: bonus verō equus ore ſit molli, vt in admittendo freno ſacilem ſe præbeat, & gubernariac regi ſinat, ita religioſus tractabili ac blādo ſit iudicio vt obediētię frenum haud inuitus admittat, & facile ſe ex vna parte in aliā mutari ſectiq; patiat. Simeon ſtilites vti Eccleſiaſtica hiſtoria refertur, rigidā in quadragenū cubitorū columna, pperuo ſtando pœnitentiā agebat, nā in hyeme intentiſſimū patiebat, nō in æſtate ardentiffimis torrebatur æſtibus; itaq; corpus ſuum abſtinentia & ſeueritate edomabat, vt dubitarēt nōn ſolum verene homo eſſet, q̄ homo mortalis facere & pati nō poſſe videbatur, id quod Simeon in columna & faciebat & patiebat: præfertim q̄ quotannis quadragenū ſimali ieiunio, nihil præſus comedere vel bibere videbatur. Cū ergo Sancti illi eremi cultores peregrinū hoc & nouum vitę genus in Simeone ſummopere mirarentur, inter ſe congregatione factā, deliberrant quid hic fieri oporteret, Decreturū igitur nuntiū ad eum mittere, qui ſic eum omnium nomine alloqueretur: Eo q̄ hoc nouum & inuſitatam vitę tuę genus eſt quid ſibi vult q̄ ipſe, cōmuni & trita Sanctorum Patrum via relicta, tā peregrinā & inſolitam in eas, quā ante te Patrum nemo vſurpauit: Patres fuere in cōgregatione collecti tibi; vnanimis præcipiū, vt illud de columna deſcendas, & cōmuni ac trita, q̄ ceteri monachi ſequūtur, viā ſequare ipſaq; nouitates reliquas. Interim tamen nuntij baiulo ſignificant,

vt ſi,

ut si, hac monitione audita Simeon obediat & statim prompte hilariterque sua descendere columna disponat, facultatē illi faceret in ea manēdi, & in hac tam nouo quā rigido vitę genere perseverādī: illius namque obedientia sufficiens tum testimonium fore, hanc Dei viam esse, at, si oblectaretur, & descendere & obedire nollet, vi illū descendere & inde abscedere compelleret. Abit ergo ad Simeonem nuntius hic monitus instructus, qui vix dum Patrum iussum, vt descenderet declarat, eū ecce pedem Simeon sustollit, vt descendat, & fratribus obtemperet. Tum legat^o alterum legationis suę aperit & ait: *Bono animo esto, frater, & strenue rem gere: in hoc tuo vitę genere, Deo iuvante persevera: statio tua à Deo est instituta. Vt etiam Patribus illis visum fuit.* Notāda autē hic in primis, hinc quidem magna & mira Sancti huius viri in re tam bona, quam ipsemet à Deo esse nouerat, obedientię ac iudicij resignatio: illinc vero, quanti omnes illi Patres obedientiam & resignationē hanc fecerint, cum ex ea sola sufficienter colligi posse censuerint, hunc Simeonis spiritū à Deo esse; at si superiori se minime, subiecisset & resignasset, satis id esse crederint ad eum vt prauū abiudicandum.

Signū hoc apprime bonum est, ipsumque vt plurimum à confessariis ac spiritibus magistris multis in rebus usurpatur ad dignoscendum, num ē bono ex spiritu ortum habeant an secus, dum V. S. ardentē pœnitens aliquis in se affectū sentit ad frequentius cōmunicandum, confessariis autē dissuadet, ne tā sæpe sacras illas epulas inear: Alius quis rigida, intolerabilique in membra sua sœuire seueritate, iterata suscipere ieiunia, flagris sæpe carnē atterere, cilicia crebro gestare, ali^o humi cubare, aliis longas inire vigiliis, & alia eius generis suscipere gestit. Bonum profecto, & laudabile cum primis est ipsum grauis pœnitentię & mortificationis suscipiendę desiderium, & in duobus extremis semper minus suspectū est, in partē sibi aduersam, quā favorabilem indinare, semper quippe amoris proprij

natura timenda est, & vt suspecta habenda. Nihil porro in omnibus hisce rebus melius est & minus suspitionis habens quam dum quis superiori & Confessario omnium, quę facit & facere cupit, rationem dat, & quod ille faciendū, omittendumue decreuerit ipsum sequitur. Hac enim ratione magis Deo placebit, plusque promerebitur. Etque hęc Theologia, vt pote optima & certissima, maxime notanda: nimirum si quis efficax pœnitentię aliquas vel mortificationes suscipiendi desiderium habet, & eius superiori rationem reddit, illique decernenti, vt talia opera omittantur, obedit, nō modo illorum valorem ac meritum non perdit, sed adauget etiam & duplicat: ex vna namque parte horum operum & pœnitentię valorem & meritum, ob efficacem quā eorum faciendorum voluntatem habebat: ex alia vero ipsum obedientię valorem & meritum, dum eo, ita superiore iubente, facere omittit lucratur, sit quoque interdum, vt isthuc meritum maius sit, quam primum, quod maiorem quis voluntatis & iudicij abnegationem ac resignationem præferat, non faciendo, id quod tā opere facere desiderabat, quo obediat & Deus voluntatem à superiore declaratā enequatur. Hanc quoque Theologiam cœlitus edocta fuit S. Brigitta. Cum enim pia hęc mulier erga austeritates vitęque asperitatē mire afficeretur, pater spiritualis cui animam suam regendam commiserat, quodā ei tempore suavit, vt illam ita valetudine eius requirente paulū minueret. Ipsa quālibet obediret, aliquantulam tamen oblectata est, quod timebat, ne quod in virtutis exercitio anima detrimentū caperet. Sed sacratissima cœli Regina apparens ei dixit: Ecce filia, si duo ē priuata deuotione ieiunare statuāt, & horum vnus (qui sui iuris est) etiā de facto ieiunet, tantum vnā is ob hoc ieiunium mercedē recipit: alius autē (qui sub alterius potestate est) superiore iubente nō ieiunet duplicē, primā quidē, quod libenter ieiunare voluit, alteram vero quod voluntatē suam abnegarit, & obedierit.

Obediens superiori corporis afflictationes vetanti meritum duplicat.

Lib. 4. Reuelat. S. Brigitt. cap. 26.

In vita Agesilai.

Hunc obedientię & resignationis modum ę Philosophi gentiles agnouerunt, & magni fecerunt. Refert enim Plutarchus, Agesilaum celeberrimum Lacedæmoniorum ducę, cum bellis contra Reipubl. hostes susceptis, iam implicatus esset, magnisq; victoriis relatis egregie patrię rem gereret, a repub. acceptu literis, quibus domum re nō perfecta reuocabatur: ę medio honorum cursu & hostibus prope deletis, quā mox expeditione intermissa, domum rediisse. Addit autem Plutarchus, maiorem eum ex hoc facto, quam omnibus toto vitę tempore gestis, honorem sibi & famam comparasse.

Eiusdę pręmium.

Lib. 6. c. 8. vita.

Maxima S. Xaverii obedientia.

Sed alienis peregrinisq; exemplis commemorandis superledeamus cum habeamus propria & domestica. Quis non mireretur magnam illam P. Francisci Xaverij obedientiam, quam non immerito B. P. N. Ignatius tanti faciebat, vt cum ille noui cuiusdam mundi conuersionem & sub Christi iugum subactionem iam velut in manibus haberet, & a B. P. N. Romę vna tantum literula, quam is in ima epistola, iuxta subscriptionę addiderat, scilicet I. euocaretur. B. Ignatius quam certissimus esset, fore vt is statim ingentem illam expeditionem intermitteret, & Romam ex vltimo pene orientę aduolaret, qui sine dubio ipsum fecisset, nisi, anteq̃ epistola ad eū veniret, iam in cęlos laborum suorum pręmium pręcepturus, abiisset.

CAPVT VIII.

In quo quod dictum est, exemplis confirmatur.

In vitis Patrum libell. de humilitate pag. 651. in noua edition.

Abbas Nestero, quo primum die Religionis iniuit, ita apud se statuit, Ego ę asinus vnum sumus, posthac esse debeo sicut ille, quidquid ei imponitur, hoc portat ę sine mora quidem, non petens, Quare aut quem ad finem? parum id vel multum sit, neutriquam obstitit, nec secus sentit, si fustigetur non prorumpit in contumelias, neu propterea minus laborat; & quod animal humile sit & contemptibili-

le, ab omnibus vili penditur & paucillo stramine sustentatur. Adhęc, sicut Asinus ne vbicumque voluerit, vadit, nec quodcumque voluerit interquiescit; nec quod vult facit, sed in omnibus & per omnia Agazoni obsequitur: ita se gerat & Religiosus. Atq; vt iumentum, nec comedit, nec quiescit sibi, sed eius comestio & quies eo spectant, vt Domino suo magis subseruiat: pari modo Religionis sibi comedere, sibi dormire, sibi recreari, sibi quiescere non debet: sed omnia hęc eo referat oportet, vt & Domino Deo & religioni melius deseruiat. Vnde Regius Propheta dese dicebat, vt iumentum factus sum apud te, ę ego semper tecum. Velut iumentum ergo te fac in religione, itaq; fiet vt multū in ea proficias.

Rofert Simeon Metaphrastes (quod & adfert Surius in vita S. Melanix Romanę) exemplum, quod ipsam monialibus suis identidem enarrare solitā scribit. Adolescens quidem seculi desiderio actus, ad quendam de priscis illis anachoretis se contulit, illius se discipulū esse velle dicens: Senex ostensurus qualem eum esse oporteret, si monachus & discipulus suus esse vellet, statuam quę in vicino erat flagellare, ac fustigare, quin & calcibus impetere iubet. Dictum factum. Percontatur deinde senex, num statua ad has iniurias cōquesta esset, vel oblectata? minime, inquit adolescens. Tum semę, Rursus, inquit, eam verbera vt prius, & ad verbera adde iniurias & probrosa verba, quod cum iterum ac tertio fecisset, roganti Anachoretę, num quid statua indignata ad iniurias has respondisset; Nequaquam ait iuuenis, erat quippe statua sensus omnis & loquelę experta. Tum senex, si inquit, ę quam inter ferre queas, Vt eodem ego modo agam tecum, quo tu ante cum statua, nullatenus vt indigneris, obmurmures vel offendaris, age disciplina te meę subdito: sin minus, reuertere ad propria, quia religioso statui ineptus es. Abbatissimā S. Gertrudis habebat insigni sanctimoniam pręditam, at iudolis profectoris & auste-

Homo obediens in mento g. m. lla.

Anstert. Superior. auger m. rium ob. iustia.

Cap. 4. m. m. spirit.

Dof. p. f. perior a. ge. meri. obedientia.

Vit obedi. statua in. iuria fa. grif. cap. p. iustia.

Monach. cum aspe. riores de. Arabari. habere S. periores.